

TÁJÉKOZTATÁS A II. RÁKÓCZI FERENC GIMNÁZIUM TÖRTÉNETÉRŐL:

A legtöbb rákóczista még ma sem ismeri iskolánk pontos eredettörténetét, jómagamnak is kitartóan kellett utánaérdeklődnöm. Tudomásom szerint, Gimnáziumunk az 1949-es államosításkor kapta jelenlegi nevét. Akkor három középiskolát vontak egybe:

1) Jó 100 éve alapítottak egy különálló kis Rákóczi Kollégiumot a II. ker. Keleti Károly u. 37. alatt (ahol ma a Gimnázium van). Néhány évvel később (még épp Trianon előtt) mellé telepítették Nagyszombatból az ottani régi *Érseki Katolikus Gimnáziumot*. A kettőt összevonták ez utóbbi neve alatt; a volt kollégium a gimnáziumé lett. A szomszéd telken hozzáépítették a Rózsadombi Krisztus Király Lelkészséget, amelyet a Kós Károly alkotóműhelyéhez tartozó *Árkay Aladár* építész tervezett (az érseki kápolnát Csernoch hercegprímás konszekrálta 1926-ban), s amely máig a budai ferencekhez tartozik. Az együttes az 1949-es államosításig létezett. Diákjai **„érsekistáknak”** hívták magukat. Az érsekista időből származó emléktárgyak a templom galériáján berendezett, állandó kiállításon tekinthetők meg (többek közt Országh László magyar-angol szótárszerkesztő első zsenyéje).

2) **Gr. Széchényi György** esztergomi érsek 1687-ben (Budavár töröktől való visszafoglalása utáni évben) Budán papnövelde és jezsuita kollégiumot alapított, amely aztán *Királyi Katolikus Gimnázium* néven, 1945-ig a Vár vízivárosi lejárata közelében (a Halászbástya alatt) működött. Diákjai **„kir.kat.-osoknak”** nevezték magukat. Szeminárium részét a Szabó Ilonka u.-ba költöztették, világi konviktusát pedig 1949-ben a fent említett „érsekistákhoz” csatolták (Keleti Károly u.). Az egyesítésnek a Széchényi-féle intézmény lett a gerince; iskolánk tavaly ünnepelte fennállásának 325. évfordulóját (1687-2012).

Egy bábork a 103 évet élt Széchényi bíboros-prímást (1592-1695) „a bőkezűség és adakozás csodájának” nevezte, aki néhány év különbséggel számtalan alapítványt tett az ország különböző részeiben. Valószínűsíthető, hogy az 1. pontban említett nagyszombati érseki papnövelde is az Ő nevéhez kötődik, különös tekintettel arra, hogy erősen kötődve e városhoz, itt számos alapítványt tett (Nagyszombatban is halt meg). Feltevésem szerint, így 1949-ben két Széchényi-alapítvány egyesült (az 1. és 2. pont alattiak, azaz a volt nagyszombati és a budai). Így lenne igazán érthető az „összevont” 325. évforduló.

3) A fúzió harmadik eleme a Csalogány u. környékén működött (és akkor mindössze kb. fél évszázados múltra visszatekintő és viszonylag kis diáklétszámú) *Mátyás (király) Gimnázium* volt.

*

E hármat vonták össze és államosították 1949-ben II. Rákóczi Ferenc Gimnázium néven. Diákjai a **„rákóczisták”**. A névadó tehát végül is a 100 évvel ezelőtti, eredetileg jellegtelen kis kollégium lett; „jótékonyan” elfedte az alatta egyesített, összehasonlíthatatlanul fajsúlyosabb és patinás egyházi intézményeket. Az iskola múltját a mi időnkben (1962-66) hivatalosan a hallgatás homálya fedte, a mellettünk lévő érseki kápolna pedig mintha soha nem tartozott volna a Gimnáziumhoz; még az összeépítettségüket is megszüntették.

*

2012.márc.24-én, szombaton, az Igazgatónő meghívására magam is részt vettem a Rákóczi-napok emléksorozat utolsó eseményén, melynek keretében iskolánk híressé-

geinek kis arcképcsarnoka is felavatásra került. Ilyen hosszú idő alatt volt néhány. Egy pár példa:

Gr Andrassy Gyula politikus, külügyminiszter, **gr Kállay Miklós** min.elnök, **gr Lónyay Menyhért**, 2 aradi vértanú: **Nagysándor József** és **Török Ignác**, **Semmelweis Ignác**, **József főherceg**, **Kitaibel Pál** botanikus, **Keleti Károly** statisztikus, **Pattantyús Ábrahám** műegy. tanár, **gr Hugonnay Vilma** (az első magyar egyetemi hallgatónő és orvosnő), **Márai Sándor**, **Görgey Gábor** (írók), **Paulay Ede**, **Pauler Tivadar**, **Husztai Péter**, **Balázs Péter**, **Bánffy György**, **Rátonyi Róbert**, **Sztankay István**, **Mikó István** (színészek), **Gothár Péter** filmrendező, **Knézy Jenő**, **Hammerl László**, **Csollány Szilveszter**, **Zsivóczy Attila**, **Darnyi Tamás**, **Hargittay András**, **Verrasztó Zoltán**, **Wladár Sándor** (sportolók), **Balsai István**, **Katona Tamás**, **Soós Károly Attila**, **Zsigmondy Attila**, **Pokorni Zoltán**, **Stumpf István** (mai politikusok), **Országh László** nyelvész (angol-magyar szótár), **Charles Simonyi** matematikus, **Czeizel Endre** genetikus, **Kákossy László** egyiptológus, **Pál Ferenc** kat.pap, **Szuromi Szabolcs** teológus, és egyéb hírességek is (**Kun Miklós**, **Betlen János**, **Baló György**, **Wiesinger István**, **Ráday Mihály**) stb. stb., akik még kimaradtak.

Gr. Széchenyi György (1592-1695) bíboros prímás (Érseki Palota képtára, Esztergom)

(Lejegyeztem: 2012-04)

Dr. Nagy József István
(IV.B, 1966)

(VÉGE)